

רשומות

הצעות חוק

19 באוגוסט 1964

622

י"א באלול תשכ"ד

עמוד

266	.	.	.	.	.	חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ד—1964
278	.	.	.	.	.	חוק המים (תיקון מס' 4), תשכ"ד—1964
286	.	.	.	.	.	חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (תיקון מס' 2), תשכ"ד—1964
287	.	.	.	.	.	חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 3), תשכ"ד—1964

חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ד-1964

פרק א': המרשם

1. (א) במרשם האוכלוסין יירשמו, לגבי כל תושב, הפרטים המנויים בסעיף 2 וכל שינוי שיחול בהם; "תושב", בחוק זה – כל הנכנס לישראל, או הנמצא בה, שלא ברשיון ביקור או בדרכון-חוץ דיפלומטי.
(ב) אזרח ישראלי שאינו תושב, דינו לענין חוק זה כדין תושב.

מטרת המרשם

2. ואלה פרטי הרישום לתושב:

פרטי הרישום לתושב ולאזרח

- (1) שם המשפחה, השם הפרטי והשמות הקודמים;
- (2) שמות ההורים;
- (3) תאריך הלידה ומקומה;
- (4) המין;
- (5) הלאום;
- (6) הדת;
- (7) המצב האישי (רווק, נשוי, גרוש או אלמן);
- (8) שם בן הזוג;
- (9) שמות הילדים, תאריכי לידתם ומינם;
- (10) אזרחות או אזרחויות ואזרחויות קודמות;
- (11) המען;
- (12) תאריך הכניסה לישראל שמכוחה היה לתושב.

3. שר הפנים יסמך מבין עובדי משרדו פקיד רישום ראשי ופקידי רישום לניהול המרשם לפי הוראות חוק זה.

פקידי רישום

פרק ב': מכירת הודעות

4. כל תושב חייב להודיע לפקיד הרישום, תוך 30 יום מיום כניסתו לישראל, או מיום שהיה לתושב בישראל, את פרטי הרישום שלו לפי סעיף 2; ואם נכנס או היה לתושב כשבתורתו קטין או בגיר שאינו מסוגל למלא חובתו לפי סעיף זה, יודיע גם פרטי הרישום של הנמצא בחסותו.

חובה להודיע פרטי רישום

5. הודעה על כל לידה שאירעה בישראל – בין של תושב ובין של לא-תושב – תימסר לפקיד רישום תוך 48 שעות על ידי האחראי על המוסד שבו אירעה, או על ידי הורי הילוד, או על ידי הרופא או המיילדת שטיפלו בלידה; ההודעה תכלול את פרטי הרישום של הילוד ופרטים אחרים שייקבעו בתקנות.

הודעה על לידה

6. הודעה על כל פטירה שאירעה בישראל – בין של חושב ובין של לא-חושב – תימסר לפקיד רישום תוך 48 שעות על ידי האחראי על המוסד שבו אירעה, או על ידי הרופא שקבע את דבר המוות, ובאין רופא – על ידי מי שהיה נוכח בזמן הפטירה.
7. "מוסד", לענין סעיפים 6 ו-7 – לרבות בית-חולים, בית סוהר, מוסד ציבורי או דתי, מוסד צדקה, בית-מלון, ולרבות כלי רכב, כלי שיט או כלי טיס.
8. תינוק שנמצא עזוב, כל המוצא אותו וכל אדם שהתינוק נמסר לרשותו חייב להודיע לפקיד רישום תוך 48 שעות את פרטי הרישום של התינוק הידועים לו וכל ידיעה שכרשותו בענין לידתו של התינוק.
9. קיבלה המשטרה הודעה על מציאת חלל, לפי סעיף 21 לחוק לתיקון סדרי הדין הפלילי (חקירת פשעים וסיבות מוות), תשי"ח-1958, המסור לפקיד רישום כל ידיעה שבידה בענין פרטי הרישום של החלל.
10. תושב שנולד לו ילד בחוץ-לארץ חייב להודיע לפקיד רישום תוך 30 יום מיום הלידה את פרטי הרישום של ילדו.
11. תושב שאימץ ילד, על ידי בית משפט בחוץ-לארץ, או שאימוצו בוטל כאמור, ימציא לפקיד הרישום את העתק הצו של בית המשפט תוך 30 יום מיום שניתן.
12. תושב שנפטר בחוץ-לארץ, חייבים בן זוגו, בניו או הוריו, שהם תושבים להודיע על כך לפקיד רישום, תוך 14 יום מהיום שבו נודע להם דבר הפטירה.
13. תושב בגיר היוצא לחוץ לארץ לצמיתות, חייב להודיע על כך לפקיד רישום; ההודעה תכלול גם את הילדים הקטינים היוצאים עמו.
14. תושב בגיר, שחל שינוי בפרטי הרישום שלו או של קטין, או של בגיר שאיגו מסוגל להודיע, הנמצאים בחסותו, חייב להודיע על כך לפקיד רישום תוך 30 יום מיום השינוי, והוא, כשהסעיפים 15 ו-16 אינם חלים על המקרה הנדון.
15. בכל פעולה מן הפעולות המנויות להלן תמסור הרשות הנוגעת בדבר לפקיד רישום, תוך 7 ימים מיום הפעולה, העתק המסמך המעיד עליה, כצידוף פרטים שיפורטו בתקנות, והרישום יתוקן לפי זה. ואלה הפעולות:
- (1) שינוי שם, בהידת שם או קביעת שם לפי חוק השמות, תש"ז-1956²;
  - (2) נישואין שנרשמו לפי פקודת הנישואין והגירושין (רישום)³;
  - (3) המרת דת לפי פקודת העדה הדתית (המרה)⁴;
  - (4) התאזרחות או ריתור על האזרחות לפי חוק-האזרחות, תשי"ב-1952⁵;
  - (5) שינוי המצב האישי בעקבות פטירת הבן-זוג, אם הוצא רשיון קבורה לפי פקודת בריאות העם, 1940⁶.

1 ס"ח 242, תשי"ח, עמ' 54.

2 ס"ח 207, תש"ז, עמ' 94.

3 חוקי א"י, כרך ב', פרק פ"ח, עמ' 876.

4 חוקי א"י, כרך ב', פרק קכ"ז, עמ' 1269.

5 ס"ח 95, תשי"ב, עמ' 146.

6 ע"ד 1940, תוס' 1 מס' 1065, עמ' 191.

16. העתק של כל החלטת בית משפט או בית דין דתי המעידים על שינוי בפרטי הרישום של אדם, וכן העתק של צו אימוץ, תעודת גירושין או הצהרת מוות – יימסר על ידי בית המשפט או בית הדין הדתי, לפי הענין, לפקיד הרישום הראשי, והוא ירשום, יתקן או ישלים את הרישום על פי ההעתק.

מסירת העתקים של פסקי דין והצהרות

17. מהן הודעה לפי פרק זה על ידי אחד מהאנשים החייבים בו, פוטר את השאר.

שחרור מחובת הודעה

פרק ג' : פמכויות פקודי הרישום

18. פקיד רישום רשאי לדרוש ממי שמוסר הודעה לפי הפרק השני וכן מכל אדם אחר החייב במסירתה, או שהיה חייב אף אם הוא פטור מכוח סעיף 17 או שעברה התקופה הקבועה למתן ההודעה –

דרישת ידיעה והצהרות

(1) להמציא לו כל ידיעה או מסמך שברשותו הנוגעים לפרטי הרישום; אולם אם היה בהמצאת הידיעה או המסמך כדי להפלייל את הנשאל, רשאי הוא לסרב לדרישה;

(2) למסור הצהרה בכתב או בעל-פה על אמיתות ידיעה או מסמך שמסר לו.

19. היה פקיד רישום סבור, כי הודעה למרשם שנמסרה לפי חוק זה אינה נכונה – לא ירשום על פיה, לא ישנה ולא יתקן את הרישום כל עוד לא הובא לפניו פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך, זולת אם הורה שר הפנים הוראה אחרת.

הודעה לא נכונה

20. נוכח פקיד רישום ראשי, כי פרט הטעון רישום לפי חוק זה לא גרשם או אינו שלם או אינו נכון, רשאי הוא לאחר שערך חקירה בדבר, ובכפוף לאמור בסעיף 21 (ב), לרשמו, להשלימו או לתקנו, לפי הענין, ובלבד שנתן הזדמנות לאדם שהפרט מתייחס אליו להשמיע טענותיו ולהציג ראיותיו; אולם רשאי פקיד הרישום הראשי לתקן רישום מענו של אדם, בלי לתת לו הזדמנות להשמיע טענות כאמור, אם ראה צורך דחוף לעשות כן, ומשתיקן כאמור ימסור לו הודעה על כך.

תיקון רישום לא נכון

21. (א) פרטי המצב האישי יירשמו רישום ראשון על פי תעודה ציבורית כמשמעותה בפקודת העדות, ובאין תעודה כאמור – על פי הודעתו של הנרשם; האסמכתה לרישום תצוין.

האסמכתה לרישום

(ב) שינוי הרישום של המצב האישי לא ייעשה אלא על סמך תעודה ציבורית ועל-פיה בלבד.

22. במרשם ובכל תעודה הניתנת לפי חוק זה יירשמו מאמציו של ילד כהוריו של המאומץ, והמאומץ כילדם של מאמציו ובשם שנקבע לו בצו האימוץ.

רישום אימוץ

23. שם אביו של ילד שנולד מאשה פנויה יירשם על פי הודעת האב והאם כאחד, או על-פי פסק-דין של בית-משפט או בית-דין מוסמך.

שם האב כשהאשה פנויה

24. לא יירשם אדם כאביו של ילד שנולד מאשה שהיתה נשואה לאדם זולתו בתוך 300 יום שלפני יום הלידה, אלא על-פי פסק-דין של בית-משפט או בית-דין מוסמך.

שם האב כשהאשה נשואה

25. פקיד רישום ראשי רשאי להורות על תיקון טעויות סופר והשמטות סופר שתלו ברישום או בכל תעודה שניתנה לפי חוק זה.

תיקון טעויות סופר

7 חוקי איי, כרך א', פרק ב'ד, עמ' 650.

פרק ד': תעודות זהות

26. לכל שנרשם במרשם ייקבע מספר זהות. מספר זהות
27. משרד הפנים יוציא תעודות זהות, שבהן יועתקו מן המרשם אותם פרטי רישום שייקבעו בתקנות, ופרטים אלה בלבד; לתעודה יוצמד תצלום של בעל התעודה, חוץ מתעודות נות גושים שמטעמי דת אינן מצטלמות, והיא תיחתם בחתימת ידו של בעל התעודה או כטביעת אצבעו.
28. תקפה של תעודת זהות היא לתקופה שתיקבע בתקנות. תקפה של תעודת זהות
29. מי שאינו פקיד רישום לא ירשום כל דבר בתעודת זהות אלא על-פי הוראה שבדין או בהוראת שר הפנים או בהרשאתו; על מתן הרשאה לפי סעיף זה תפורסם הודעה ברשומות. רישום שלא על-ידי הפקיד
30. תושב שמלאו לו 16 שנה רשאי לקבל בישראל תעודת זהות. תושב שלא מלאו לו 16 שנה רשאי לקבלה בתנאים שנקבעו בתקנות. זכות לקבל תעודת זהות
31. (א) פקיד רישום רשאי לדרוש מבעל תעודת זהות שימציא אותה לו לשם שינוי בפרט רישום, או כשנחבלתה או פג תקפה, או אם התצלום שוב אינו מתאר כנכון את בעל התעודה. סמכות ליטול תעודת זהות
- (ב) היה פקיד רישום סבור שבתעודת זהות נעשה שינוי, תיקון, הוספה או השמטה שלא כדין, רשאי הוא לדרוש מכל אדם המחזיק בתעודה שימציא אותה לו לבדיקה, ורשאי הוא לעכב תעודת זהות תחת ידו עד לגמר הבדיקה.

פרק ה': קבלת ידיעות מהמרשם

32. (א) כל אדם זכאי להיודע מן המרשם שמו, מענו ותאריך לידתו של אדם הרשום בו. זכות לקבל ידיעות ותעודות
- (ב) כל אדם שיש לו לכאורה ענין בדבר רשאי לקבל מפקיד רישום תעודת לידה או תעודת פטירה שאירעו בישראל או העתק מהן.
- (ג) שר הפנים רשאי לקבוע בתקנות פרטי רישום, שכל אדם שיש לו לכאורה ענין בהם יהא רשאי לקבל מפקיד הרישום ידיעות עליהם בעל פה או בכתב לפי בקשתו.
33. המרשם לא יהיה פתוח לעיון אלא לאלה:
- (1) היועץ המשפטי לממשלה או נציגו;
  - (2) המפקח הכללי של המשטרה או מי שהוסמך לכך על ידיו;
  - (3) מי שהוסמך על ידי שר הפנים;
  - (4) מי שהוסמך על ידי שר הבטחון;
  - (5) מי שהוסמך על ידי בית משפט או בית דין דתי;
  - (6) רושם גישואין או מי שהוסמך על ידיו.

34. האמור בסעיפים 32 ו-33 אינו בא לפגוע בהוראות סעיף 27 לחוק אימוץ ילדים, תש"ך—1960, ופרטים העשויים להביא לזיהויו של מאמץ, של מאומץ או של הוריו לא יגלו אותם אלא לאנשים הנקובים באותו סעיף. ידיעות על אימוץ

⁵ ס"ח 317, תש"ך, עמ' 96.

35. הרישום במרשם, כל העתק או תמצית ממנו וכן כל תעודה שניתנה לפי חוק זה יהיו ראייה לכאורה לפרטי הרישום המפורטים בפסקאות (1) עד (4) ו-(9) עד (12) לסעיף 2.

זמירשם ראייה
לכאורה

36. שר הפנים יתן למרשם הוראות שמטרתן לאפשר לרושם נישואין, או לאדם פלוני שידיעת אותן הוראות דרושה לו למילוי תפקידו ברישום נישואין, עיון בכל מסמך שבמרשם, כדי להיוודע אם מועמד-לנישואין פלוני הוא מאומץ.

זראות מיוחדות
לענין מאומץ

פרק ז': עבירות ועונשין

37. מי שעשה אחד המעשים המנויים להלן – דינו מאסר שנה אחת:

שימוש פלילי
בתעודת זהות

- (1) מסר את תעודת הזהות שלו או חלק ממנה לאדם אחר למטרה בלתי חוקית;
- (2) הציג לזיהויו תעודת זהות של אחר כאילו היתה שלו;
- (3) שלא כדין שינה, תיקן, הוסיף או השמיט רישום בתעודת זהות;
- (4) החזיק בתעודת זהות שלו לאחר שנעשו בה שינוי, תיקון, הוספה או השמטה שלא כדין, ולא הוכיח כי ההחזקה היתה בתום לב;
- (5) השמיד במזיד תעודת זהות או חלק ממנה.

38. מי שגילה תכנון של הוראות שר הפנים, כאמור בסעיף 36, לאדם שאינו רושם נישואין או האדם הנקוב באותן הוראות, דינו – קנס 5000 לירות.

גילוי פרטים
בענין מאומץ

39. (א) מי שעשה אחד המעשים המנויים להלן, דינו – מאסר שלוש חדשים:

עבירות שונות

- (1) מסר לענין חוק זה ידיעה, מסמך או הודעה ביודעין שאינם נכונים;
- (2) סירב שלא כדין לדרישת פקיד רישום לפי סעיף 18 (1);
- (3) נדרש על ידי פקיד רישום להמציא לו תעודת זהות שלו ולא עשה כן במועד שנקבע לכך בדרישה;
- (4) עבר על הוראה מהוראות חוק זה שלא נקבע לה עונש בחוק זה, למעט ההוראות לפי הסעיפים 9, 15 ו-16.

(ב) מי שלא מסר, במועד שנקבע לכך, הודעה שהיה חייב למסרה לפי הסעיפים

4-6, 8, 10-14, דינו – מאסר חודש אחד.

פרק ז': הוראות מלליות

40. שר הפנים רשאי להתקין תקנות בדבר חידוש רישום במרשם, או בפנקס לידות או בפנקס פטירות שאבדו או נשמדו; בשעת חידוש כאמור היתן ככל האפשר הזדמנות לכל הנוגע בדבר להשמיע טענותיו.

חידוש רישומים
שאבדו

41. בסעיף 2 לחוק לתיקון דיני העונשין (עבירות חוק), תשט"ז-1955, אחרי פסקה (8) יבוא:

עבירות חוק

“(9) עבירה לפי חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ד-1964.”

9 ס"ח 192, תשט"ז, עמ' 7.

הטלת תפקידים על רשות מקומית

42. שר הפנים רשאי, בצו, להטיל על רשות מקומית פלונית ביצוע תפקיד לפי חוק זה, ומשעשה כן רשאית הרשות המקומית למנות מבין עובדיה פקיד רישום לענין חוק זה.

תקנות בענין רישום לידות ופטירות

43. (א) שר הפנים רשאי, בהסכמת שר הבריאות, להתקין תקנות בכל הנוגע לרישום לידות ופטירות לרבות תקנות בדבר –

- (1) הטפסים להודעת לידה או פטירה;
- (2) צורתם של פנקסי הלידות והפטירות של לא-תושבים;
- (3) צורתן של תעודות לידה ופטירה;
- (4) רישום מאוחר של לידות ופטירות.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) בדבר לידות ופטירות שאירעו בכלי שיט רשומים בישראל יותקנו בהסכמת שר התחבורה; תקנות בדבר רישום פטירות של חיילים יותקנו בהסכמת שר הבטחון.

רישום לידות שאירעו בקפריסין ובמאוריציוס

44. שר הפנים יתקין תקנות בדבר רישום מאוחר של לידות של תושבים ישראליים שנולדו בקפריסין או במאוריציוס ואשר עלו לישראל עד יום כ"ט באלול תש"ט (23 בספטמבר 1949).

שמירת דינים

45. אין חוק זה בא לפגוע כדיני איסור והיתר לגישואין ולגירושין.

פטור

46. שר הפנים רשאי לפטור סוגי בני אדם מקיום הוראות חוק זה, כולן או מקצתן, במידה והדבר נראה לו דרוש לשם ביצוע אמנות בין-לאומיות שישראל צד להן.

ביטול

47. פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949¹⁰ – בטלה.

תיקון פקודת בריאות העם, 1940

48. בפקודת בריאות העם, 1940 –

- (1) בטלים – הסעיפים 4 עד 6, פרט להוראות המתייחסות ללידת תינוק מת;
- (2) בסעיף 8 (ד), במקום "ללשכת הבריאות המחוזית או לרופא שהוסמך לפי פסקה (ב) (2)", הכל לפי הענין, הודעת טטירה לפי סעיף 5 לפקודה "יבוא" לפקיד רישום הודעת פטירה בהתאם לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ד-1964;
- (3) בסעיף 9 הפסקאות (א) עד (ד) – בטלות;
- (4) בסעיף 10, סעיפים קטנים (1) ו-(3) – בטלים; בסעיף קטן (2), הסימן (2) יימחק.

חוראת מעבר

49. (א) רישום התושבים שהתנהל לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949, יהיה מתחילת תקפו של חוק זה חלק מן המרשם לפי חוק זה. אולם הוראות סעיף 35 לא יחולו אלא לגבי שינויים שנעשו ברישום לאחר תחילתו של חוק זה.

(ב) בהוראת כל דין שמדובר בה על רישום לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949, קרי: לפי חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ד-1964, אם אין כוונה אחרת משתמעת.

(ג) תעודות זהות וכל תעודה אחרת שניתנו לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949, או פקודת בריאות העם, 1940, יראו אותן, פרט לענין סעיף 35, כתעודות שניתנו לפי חוק זה.

¹⁰ ע"ר תש"ט, תוס' א' מס' 48, עמ' 184.

50. שר הפנים יקבע בתקנות סדר רישומם של אזרחים ישראלים שכיום תחילתו של חוק זה לא היו רשומים לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949.

51. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר -

- (1) דרכי ההודעה על פרטי רישום ושינוייהם כלשכות המרשם או בנציגויות ישראל בחוץ לארץ;
- (2) המקומות למסירת הודעות לפי חוק זה;
- (3) הסדרים למתן תעודות, תמציות, העתקים וידיעות;
- (4) האגרות בעד מתן שירותים ותעודות לפי חוק זה;
- (5) רישום פטירתו של אדם שנקבע בישראל אך נפטר בחוץ לארץ והפטירה לא נרשמה;
- (6) תיקון טעויות במירשם, כפנקסי הלידות והפטירות ובתעודות לפי חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בשנת תש"ח הותקנו תקנות-שעת-חירום (רישום תושבים), תש"ח-1948, ומכוחן נערך ביום 8.11.48 מפקד האוכלוסיה וגרשמו השינויים ברישום התושבים שחלו לאחר מכן. תקנות אלה בוטלו על ידי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949, פקודה זו עודנה בתוקף, והנסיון שנרכש בהפעלתה, הן במישור המינהלי והן מכוח פסיקת בתי המשפט, שימש יסוד לחוק המוצע.

החוק המוצע משלב במסגרת אחידה את מירשם התושבים עם רישום הלידות והפטירות, אשר עד כה התנהל בנפרד על פי פקודת בריאות העם, 1940. רישום הלידות והפטירות של לא-תושבים שאירעו בארץ ייעשה כפנקסים נפרדים באופן שייקבע בתקנות (סעיף 43).

שינוי חשוב קובע שאזרחי ישראל שאיננו תושב, דינו לענין חוק זה כדין תושב (סעיף 1 (2)), והוא יהיה חייב להודיע למירשם על כל שינוי בפרטי הרישום שלו. תושב או אזרח שנולד להם ילד בחוץ לארץ, או שאימצו ילד בחוץ לארץ - יהיו חייבים להודיע גם על כך למירשם; תושב או אזרח שנפטר בחוץ לארץ - תחול חובת ההודעה על דבר הפטירה על בן זוגו, בניו או הוריו, תושבי הארץ או אזרחיה (סעיפים 10-12). תושב היוצא לחוץ לארץ לצמיתות יהיה חייב להודיע על כך לפקיד רישום (סעיף 13).

כמגמה להקל על מסירת הודעות למירשם גקבע כי על שינויים מסויימים בפרטי הרישום, שעצם התהוותם נעשית מתוך מגע בין התושב לבין רשויות המדינה, יהיה התושב פטור מלהודיע למירשם; המדובר בשינוי שם, נישואין, המרת דת, התאזרחות והתאלמנות (אם הבן-זוג נפטר בישראל); במקרים אלה הרשות הנוגעת בדבר תעביר למירשם העתק מהמסמך המעיד על השינוי (סעיף 15). גם במקרה ששינוי בפרט רישום או קביעתו נעשית בהחלטה או בהצהרה של בית משפט או של בית דין דתי יימסר למירשם העתק מההחלטה המעידה על השינוי או על קביעת פרט הרישום והתושב יהיה פטור מחובת ההודעה למירשם (סעיף 16).

החוק המוצע מגדיר את סמכויותיו של פקיד רישום: אם היה סבור שהודעה שנמסרה לו אינה נכונה רשאי הוא לסרב לכללה במירשם כל עוד לא הובא לפניו פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך, זולת אם הורה שר הפנים הוראה אחרת (סעיף 19). פקיד הרישום רשאי לתקן פרט שנרשם בצורה לא נכונה או להשלים פרט שאינו שלם, ובלבד שנתן הזדמנות לאדם הנוגע בדבר להשמיע טענותיו; אולם פקיד הרישום לא יהיה רשאי לבצע תיקונים והשלמות כאמור בנוגע למצב האישי.

פקיד הרישום יהיה רשאי לתקן את רישום מענו של תושב אף אם לא נתן לו הזדמנות להשמיע טענותיו ובלבד שראה צורך דחוף בביצוע התיקון; לתושב תימסר הודעה על התיקון (סעיף 20).

פקיד הרישום רשאי לדרוש תעודה ציבורית כאסמכתה לכל הודעה בנוגע למצב האישי ורק אם אין למודיע תעודה ציבורית – יירשם הפרט רישום ראשון לפי ההודעה בלבד; ואולם שינוי הרישום של המצב האישי לא ייעשה אלא על סמך תעודה ציבורית (סעיף 21).

בעקבות ההוראות בדבר סמכויותיו של פקיד רישום נקבע כי הרישום במירשם, כל העתק או תמצית ממנו וכן כל תעודה שניתנה לפי חוק זה יהיו ראיה לכאורה לפרטי הרישום, מלבד המצב האישי, הלאום, הדת ושם הבן-זוג (סעיף 35).

אשר לתעודות זהות חוזר החוק המוצע על מרבית הוראות החוק הקיים, אם כי תוך פירוט גדול יותר (סעיפים 26 עד 31 ו-37).

החוק המוצע בא לענות למשאלת אוהם המעפילים שנולדו בקפריסין או במאוריציוס בהם נכלאו הוריהם בדרךם לארץ. במקומות אלה לא הוצאו תעודות לידה ומן הדין שמדינת ישראל תציידם כמסמך חשוב זה (סעיף 44).

להלן נוסחם של פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949, ושל סעיפי פקודת בריאות העם, 1940, אשר החוק המוצע בא לבטל או לתקן:

פקודת מרשם התושבים

מועצת המדינה הזמנית מחוקקת בזה לאמור:

1. פקודה זו – פירושים
"שטח הפקודה" – פירושו השטח שחל עליו משפט מדינת ישראל;
"תושב" – פירושו אדם שמקום מגוריו הקבוע הוא בשטח הפקודה, וכן אדם הנמצא בשטח הפקודה, שלושה חודשים רצופים.
2. יותקן מרשם תושבים בשטח הפקודה ויתנהל על ידי משרדי רישום.
3. תפקידיהם של משרדי הרישום הם:
(א) לנהל ספר התושבים לפי פרטי הרישום המפורטים בסעיף 4;
(ב) ליתן תעודות זהות, לחדשן ולרשום בהן שינויים;
(ג) להוציא העתקים ותמציות מהרשום בספר התושבים ולמסור ידיעות על שמו של תושב ועל כתובת מעונו;
(ד) למלא כל תפקיד אחר לפי פקודה זו או לפי כל חוק אחר.
4. פירושים
(א) שם המשפחה, השם הפרטי ושמות הוריים; ואם שונו השמות לפני הרישום – גם השמות הקורמים;
(ב) יום הלידה ומקומה;

- (ג) המין;
- (ד) המצב המשפחתי;
- (ה) יום העליה ויום ההתישבות במקום המגורים;
- (ו) האזרחות, הלאום, הדת;
- (ז) שפת הדיבור;
- (ח) ידיעת קרוא וכתוב;
- (ט) משלה היד והמקצוע;
- (י) כתובת המעון ומקום העבודה;
- (יא) נשואין וגירושין;
- (יב) לידות;
- (יג) אימוץ;
- (יד) אפטרופסות על גוף;
- (טו) יציאה משטח הפקודה ושיבה אליו;
- (טז) מות.

5. (א) כל תושב שמלאו לו 16 שנה חייב להודיע למשרד הרישום את פרטי הרישום המנויים בסעיף 4 (א) עד (י) על עצמו, ואם יש לו ילדים שלא מלאו להם 16 שנה או אם נמצא כדירתו או בחסותו תושב שלא מלאו לו 16 שנה או שאינו מסוגל לקיים בעצמו את חובת ההודעה – גם על ילדיו ועל כל תושב כזה.

חובה להודיע
פרטי רישום

(ב) המועד למילוי חובת ההודעה לפי סעיף קטן (א) הוא:

- (1) לתושב שמלאו לו 16 שנה ביום פרסום פקודה זו – שלושים יום מיום פרסומה;
  - (2) לתושב שמלאו לו 16 שנה לאחר פרסום פקודה זו – שלושים מיום מיום הולדתו ה-16;
  - (3) לאדם שהיה לתושב אחרי פרסום פקודה זו – שלושים יום מיום היותו לתושב.
- (ג) כל תושב שמלאו לו 16 שנה חייב להודיע למשרד הרישום על כל שינוי בשם המשפחה ובשם הפרטי, באזרחות ובכתובת המעון של עצמו ושל האנשים שעליהם הוא חייב להודיע פרטי רישום לפי סעיף קטן (א).
- (ד) ואלה תושבים החייבים להודיע למשרד הרישום את הפרטים המנויים בסעיף 4 (א) עד (ד):

- (1) בנישואין וגירושין – כל אחד מבני הזוג;
  - (2) בלידות – כל אחד מהורי הנוולד;
  - (3) באימוץ או במינוי אפטרופוס על גוף – המאמץ או האפטרופוס.
- (ה) המועד למתן הודעה לפי הסעיפים הקטנים (ג) ו-(ד) הוא שלושים יום מיום השינוי או המאורע שעליו יש להודיע.
- (ו) תושב שלא נמצא בשטח הפקודה בזמן שחלה עליו חובת ההודעה, חייב למסור את ההודעה תוך שלושים יום מיום שהגיע לשטח הפקודה.
- (ז) מטירת הודעה על ידי אחד מהחייבים במטירתה פוטרת כל יתר החייבים מלמסרה.

דרכי תחודעה

6. החייב בתחודעה למשרד הרישום חייב, לפי דרישת סקיד הרישום –

- (א) למסור, בעל-פה או בכתב, כל פרט ולהמציא כל מסמך הנוגע לדבר;
- (ב) להצהיר, בעל-פה או בכתב, על אמיתות הפרטים והמסמכים שמסר.

תעודות זהות

7. תושב שמלאו לו 16 שנה ושקיים הוראות פקודה זו והתקנות לפיה רשאי, לאחר שימסר עם הבקשה את מספר התצלומים הנדרש ממנו, לקבל ממשרד הרישום תעודת זהות ולהשתמש בה כאמצעי זהות.

ביצוע

8. שר הפנים ממונה על ביצוע פקודה זו, והוא רשאי –

- (א) להקים משרדי רישום – לקבוע את מקום מושבם ואת שטח סמכותם;
- (ב) למסור לרשויות מקומיות את הביצוע של כל תפקיד לפי פקודה זו והתקנות לפיה.

פטור

9. שר הפנים רשאי, על ידי צו שיפורסם בעתון הרשמי, לפטור סוגי בני אדם ממילוי הוראות פקודה זו, כולן או מקצתן.

תקנות	10. שר הפנים רשאי להתקין תקנות בנוגע לדברים הבאים: (א) אופן מסירת ההודעה על פרטי רישום ועל שינויים; (ב) תכנם וצורתם של שאלונים, טפסים, תעודות זהות ושאר מסמכים; (ג) התנאים למתן תעודות זהות ושאר מסמכים ולהמצאת ידיעות; (ד) התשלומים בעד תעודות זהות ושאר מסמכים ובעד כל שירות אחר של משרד הרישום; (ה) כל דבר אחר הנוגע לביצוע תקודה זו.
סודיות	11. עובד המדינה, עובד של רשות מקומית, ומי שהיה עובד כזה, חייב לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליו במילוי תפקידו לפי תקודה זו והתקנות לפיה, אלא אם קיבל רשות כחוק לגלותה.
ענשים	12. (א) (1) מי שעבר על הוראות סעיף 11 לפקודה זו; (2) מי שמסר ביודעים למשרד הרישום הודעה כוזבת או בלתי נכונה בענין שהוא חייב להודיע עליו לפי פקודה זו; (3) מי שמסר תעודת זהות לאדם אחר בלא הרשאה חוקית, אשם בעבירה ודינו – מאסר עד ששה חדשים או קנס עד 200 לירות או שני הענשים כאחד. (ב) מי שלא מילא אחרי הוראות הסעיפים 5 או 6 לפקודה זו, אשם בעבירה ודינו – מאסר עד שלושה חדשים או קנס עד 100 לירות או שני הענשים כאחד.
העברת סמכויות	13. שר הפנים רשאי להעביר את סמכויותיו לפי פקודה זו, פרט לסמכות לפי סעיף 10.
ביטול הוראות מעבר	14. תקנות שעת-החירום (רישום תושבים), תש"ח-1948, בטלות, אולם – (א) מי שמסר הודעה על פרטי רישום או על שינויים בפרטי רישום בהתאם לתקנות האמורות, פטור ממסירת הודעה על אותם פרטים ושינויים לפי פקודה זו; (ב) פנקס זיהוי שניתן לפי התקנות האמורות, דינו כתעודת זהות שניתנה לפי פקודה זו.
חוקף הפקודה	15. תקפה של פקודה זו הוא מיום ב' בשבט תש"ט (1 בפברואר 1949).
השם	16. לפקודה זו ייקרא "פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949".

פקודת בריאות העם, 1940

הודעת לידות	4. (1) לגבי כל ילד שנולד בישראל, חייבים האב או האם, ואם אין הם ממלאים חובה זו – המילדת או האדם שטיפל באם בשעת לידתה או תוך שש שעות לאחריה, למסור כנופם הקבוע מודעה על לידת הילד תוך חמישה עשר יום מיום הלידה למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר, ואילו אם היתה הלידה בכפר – למוכתר הכפר.
חובותיו של מוכתר	(2) מוכתר הכפר יתאמץ בכל יכולתו לקבל ידיעות על כל הלידות שאירעו בכפרו ועליו לגתל פנקס של טפסים קבועים אשר בו ירשום פרטים על כל הלידות שבכפרו שנמסרו לו עליהן הודעות בהתאם לסעיף-קטן (1) מסעיף זה או אשר עליהן קיבל מודעה בכל צורה אחרת ולאחר שירשום את המודעה הזאת כאמור, יעביר את הטפסים הללו למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר.
שימוש	(3) תינוק בן יומו שנמצא עוזב, חייב כל המוצא אותו וכל אדם שמסרו לרשותו את התינוק, למסור לפי מיטב ידיעתו ואמונתו, למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר, תוך שבעה ימים מיום הימצא התינוק, אותן הידיעות שכרשותו על הפרטים שדרוש לרשום בענין לידת התינוק.
דרישה כשאין ידיעות	(4) סעיף זה יחול על כל תינוק שיצא מרחם אמו לאחר תום השבוע העשרים ושמונה להריון, בין חי או מת. (5) לידה שלא נרשמה כדין באשמתם של ההורים או של אדם אחר הנדרש למסור ידיעות עליה, רשאי רופא ממשלתי או מפקח, בכל עת שהיא כתום חמישה עשר יום מיום הלידה, לדרוש מאת כל אדם הנדרש כך עפ"י סעיף זה, למסור ידיעות לפי מיטב ידיעתו ואמונתו על הפרטים שדרוש להודיע אותם בענין הלידה, ומחובתו של אדם כזה למלא את הורישו.

<p>(6) כשנרשמה לידתו של איזה תינוק, ושונה השם אשר בו נרשם, לכשנרשם שם, ואילו אם נרשם בלא שם – לכשניתן לו שם, רשאי אחד ההורים של התינוק, או האדם שנמסרו לידו הטיפול או ההשגחה על התינוק לאחר שיראה הצהרה בשבועה, לדרוש מאת הרופא הממשלתי לתקן את הרישום ע"י הכנסת שינוי או תוספת בשם הרשום, ועם הגשת דרישה יתוקן הפנקס עפ"י הדרישה, והפנקס ייחתם בראשי תיבות ע"י האדם אשר השיג את התינוק וע"י הרופא הממשלתי.</p>	<p>רישום שם התינוק או שינוי שם</p>
<p>(7) כל לידה שלא נמסרה הודעה עליה תוך שלושה חדשים משעה שאירעה, לא תרשם אלא במעמדו של הרופא הממשלתי ועם הראיית הצהרה בשבועה ותשלום האגרות הקבועות, וכל לידה שלא נמסרה הודעה עליה תוך שנים עשר חודש מיום שאירעה, לא תירשם אלא במעמדו של הרופא הממשלתי ובהסכמת המנהל אשר אליו יש להגיש הוכחות המניחות את הדעת על העובדות הטעונות רישום, ולאחר תשלום האגרות הקבועות.</p>	<p>רישום מאותו של לידות</p>
<p>5. (1) נפטר אדם בישראל, חייבים קרובי הנפטר שהיו מצויים בשעת פטירתו או שישבו ליד מיטתו בימי מחלתו האחרונה, למסור בטופס הקבוע מודעה על פטירתו, תוך עשרים וארבע שעות משעת הפטירה, למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר, ואם חלה הפטירה בכפר – חובה למסור את המודעה למוכתר הכפר; כשאין הקרובים מוסרים מודעה זו, תחול חובה זו על כל אדם שהיה מצוי בשעת הפטירה ועל המחזיק בבית אשר, לפי ידיעתו, חלה בו הפטירה, וכן על האדם שדאג לקבורתו של המת.</p>	<p>הודעת פטירות</p>
<p>בתנאי – (א) כי אם נפטר האדם בבית חולים, בית סוהר, במוסד ציבורי או דהי או במוסד חסד או במלון או בפרנדק (חאן), יהיה המנהל או ראש המוסד אחראי למסירת ההודעה על הפטירה תוך עשרים וארבע שעות, למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר, ואילו אם נפטר האדם בכפר – למוכתר הכפר, וכן – (ב) כי אם נפטר האדם בכלי רכב ציבורי אחראי הנהג או הקונדוקטור של אותו כלי רכב, ואם הוא לא מסר – כל אדם שנוכח בשעת הפטירה – למסירת ההודעה על הפטירה תוך עשרים וארבע שעות למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר.</p>	<p>הודעת פטירות שלא אירעו בבית, במוסד או בכלי רכב</p>
<p>(2) נפטר אדם שלא בבית, במוסד או בכלי רכב ציבורי, או נמצאה גופתו של אדם שלא בבית, במוסד או בכלי רכב ציבורי, מחובתו של כל קרוב מקרובי הנפטר אשר לו ידיעה על כל פרט מן הפרטים שדרוש למסרם בנוגע לפטירה, למסור תוך עשרים וארבע שעות משעת הפטירה או משעת מציאת הגופה, ואילו אם אירעה הפטירה או נמצאה הגופה בכפר – חובה למסור ידיעות אלה למוכתר – ואם אין הקרובים מוסרים – תחול חובה זו על כל אדם שהיה מצוי בשעת הפטירה או שמצא את הגופה או שהוא ממנה עליה, ועל כל אדם שדאג לקבורתה, את הידיעות שברשותו למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר.</p>	<p>חובותיו של מוכתר</p>
<p>(3) מוכתר הכפר חייב לפי מיטב יכולתו, לדעת את כל הדרוש לדעת על מקרי מוות שחלו בכפר או על מציאת גופות בכפרו ועליו לנהל פנקס של טפסים קבועים שירשום בו פרטים על כל הפטירות האלה, או על כל אוחם המקרים של מציאת גופות אשר נמסרה לו הודעה עליהם בהתאם לסעיף-קטן (1) או (2) מסעיף זה, או אשר עליהם קיבל מודעה בכל צורה אחרת ולאחר שערך רשימה מכל הפרטים האלה, עליו להעביר את הטפסים למשרד הבריאות המחוזי הקרוב ביותר, תוך עשרים וארבע שעות משעת קבלת המודעה האמורה.</p>	<p>דרישת ידיעות בנוגע לפטירה ע"י הרופא הממשלתי</p>
<p>(4) כשלא נרשמה פטירה באשמת האנשים הנדרשים ליתן ידיעות בנוגע אליה, רשאי הרופא הממשלתי בכל שעה שהיא לאחר תום עשרים וארבע שעות משעת פטירתו או לאחר מציאת הגופה, לדרוש במודעה בכתב מאת האדם הנדרש עפ"י פקודה זו למסור ידיעות בנוגע לפטירה, לבוא בעצמו למשרד הבריאות המחוזי, תוך שבעה ימים מיום קבלת המודעה ולמסור את הידיעות הנ"ל לפי מיטב ידיעתו ואמונתו של המודיע; ואותו אדם חייב למלא אתרי דרישה זו, תוך אם נרשמה הפטירה לפני תום הזמן המפורט בדרישה.</p>	<p>חובתו של רופא בעל רשיון שטיפל בנפטר למסור מודעה על הפטירה</p>
<p>(5) כשנפטר אדם שבימי מחלתו האחרונה טיפל בו רופא בעל רשיון, חייב אותו רופא להתום וליתן לאדם הנדרש עפ"י סעיף זה למסור מודעת פרטים בנוגע לפטירה, תעודה בטופס הקבוע המציג את גורם הפטירה לפי מיטב ידיעתו ואמונתו.</p>	
<p>(6) כל פטירה שלא נמסרה הודעה עליה תוך שלושה חדשים משעה שאירעה, לא תירשם אלא במעמדו של הרופא הממשלתי ועם הראיית הצהרה בשבועה ותשלום האגרות הקבועות, וכל פטירה שלא נמסרה הודעה עליה תוך שנים עשר חודש מיום שאירעה, לא תירשם אלא במעמדו של הרופא הממשלתי ובהסכמת המנהל אשר אליו יש להגיש הוכחות המניחות את הדעת על העובדות הטעונות רישום, ולאחר תשלום האגרות הקבועות.</p>	

רושמים ופנקסי לידות ופטירות

6. (1) במשרד הבריאות המחוזי יש לנהל פנקס לידות ופטירות באותו טופס ובאותה צורה שהמנהל יורה מזמן לזמן.

(2) המנהל רשאי למנות לכל מחוז או נפה או חלק מהם, רופא ממשלתי להיות רשם הלידות והפטירות לאותם מחוז או נפה או חלק מהם, והוא יהיה אחראי להנהלת אותו פנקס ולביצועם של התפקידים המוטלים על רופאים ממשלתיים לפי סעיפים 4 ו-5 בדיקה אל הודעות על לידות ופטירות ורישומן וימלא אותן חובות אחרות בדיקה אל כך, שייקבעו לפי סעיף 9.

(3) אם אבד או הושמד פנקס לידות ופטירות כולו או מקצתו, בין לפני תחילת תקפה של הפקודה ובין לאחריה, רשאי הרשם של הלידות והפטירות של כל מחוז או נפה, או חלק מהם, לרשום מחדש כל לידה או פטירה אם נזכר על יסוד הצהרה בשבועה כי אותה לידה או פטירה היתה רשומה בפנקס שאבד או הושמד, ולצורך מתן תעודה על כך או לכל צורך אחר יהא אותו רישום מחדש שריר וקיים ממש כמו הרישום המקורי.

(4) לא ייעשה כל שינוי בפנקס של לידות ופטירות, אלא כמורשה בהוראותיהם של הפקודה הזאת או כל תקנות שהותקנו לפיה, ובהתאם להן.

(5) טעות עובדתית או מהותית או טעות לכלר בכל פנקס של לידות ופטירות רשאי לתקן כל רשם של לידות ופטירות, האחראי, בהתאם לסעיף קטן (2), להנהלתו של הפנקס שבו נתגלתה אותה טעות.

תנאים שיש לקיימם לפני שקוברים מת

8. (ד) לא יינתן רישון קבורה אלא אם הוגש ללשכת הבריאות המחוזית או לרופא שהוסמך לפי פסקה (ב) (2), הכל לפי הענין, הודעת פטירה לפי סעיף 5 לפקודה ושצויינה בה, בין יתר הפרטים, סיבת המוות כפי שנקבעה על ידי רופא ואישרה בהתיימרו; לא נקבעה סיבת המוות על ידי רופא, רשאי רופא של לשכת הבריאות המחוזית או רופא שהוסמך לפי פסקה (ב) (2), הכל לפי הענין, לקבוע את סיבת המוות לפי מיטב ידיעתו ואמונתו ולאשרה בהתיימרו.

תקנות

9. רשאי המנהל, באישורו של שר הבריאות, להתקין תקנות בנוגע לענינים דלקמן:

(א) הטופס והצורה של הודעת לידות ופטירות למשרד הבריאות המחוזי;

(ב) הטופס והאופן לרישום לידות ופטירות, הפרוצדורה בדבר שינויים ותקונים של טעויות בפנקס והאגרות העשויות להשתלם המורת אותם רישומים, שינויים או תיקונים;

(ג) מתן תעודות לרישום לידות ופטירות ותשלום בעדן;

(ד) תשלומים למוכתרים בעד רישום לידות ופטירות וההודעה עליהן;

עונשין

10. (1) כל שהוא אחראי להודעת לידה או פטירה ואינו מודיע עליה בהתאם להוראות חלק זה יאשם בעבירה ויהא צפוי לקנס לא יותר מחמש לירות או למאסר לא יותר מחודש ימים.

(2) כל המפר כל הוראה מהוראות סעיף 7 או 8 של פקודה זו יאשם בעבירה ויהא צפוי לקנס לא יותר מחמש לירות או למאסר לא יותר מחודש ימים.

(3) כל אדם -

(א) המשיב ביוזעין כל תשובה כוזבת לכל שאלה שהעמיד הרופא הממשלתי ביחס לפרטים שדרוש לרשמה בנוגע לכל לידה או פטירה או המוסר ביוזעין לרופא ממשלתי כל ידיעות כוזבות בנוגע לכל לידה או פטירה או לגורם הפטירה; או

(ב) הרשם ביוזעין בפנקס כל תעודה, או הצהרה או רשימה כוזבת, הדרושות לצורך הפקודה הזאת או מזוייף כל תעודה או הצהרה או רשימה כוזבת, או, שהוא יודע שאותה הצהרה, תעודה או רשימה היא כוזבת או מזוייפת והוא משתמש בה כתעודה נכונה, או מוטרה או שולחה בתור נכונה לכל אדם; או

(ג) מוסר כל הודעה כוזבת מתוך כוונה לרשום אותה בכל פנקס לידות או פטירות;

יאשם בעבירה ויהא צפוי לקנס של לא יותר מעשר לירות או למאסר של לא יותר מששה חדשים או לשני העונשין כאחד.

חוק המים (תיקון מס' 4), תשכ"ד-1964

1. בס"מ ג' לפרק השני לחוק המים, תשי"ט-1959: (להלן - החוק העיקרי), בראש הסימן, יבוא טעיף זה:

22. א. (א) לא יקים אדם מיתקן, מכון או מבנה המיועדים להפקת מים או להטייתם ממקור אחר אלא על פי רשיון הקמה מאת נציב המים ובהתאם לתנאיו (להלן - רשיון הקמה); להקמת מיתקן, מכון או מבנה כאמור במקור מים המשמש גם לשיט, יהא מתן הרשיון טעון הסכמתו של שר התחבורה או של מי שהוסמך על ידיו לענין זה.

(ב) הרואה עצמו נפגע מסירוב נציב המים לתת רשיון הקמה, או מתנאי הרשיון, רשאי לערור על כך תוך 21 יום בפני בית הדין.

2. אחרי סעיף 44 לחוק העיקרי יבוא:
"סימן ה': החדרת מים

44. "החדרת מים" - פעולה מתוכננת של הכנסת מים לתת-קרקע מכל מקור שהוא ובכל צורה שהיא, בין על ידי החדרה ישירה לתוך בארות, בורות או קידוח, בין על ידי חלחול המים מפני הקרקע ובין בדרך אחרת.

344. אין להחדיר מים אלא לאחת המטרות המנויות בסעיף 344 ועל פי רשיון מאת נציב המים (להלן - רשיון החדרה).

344. ואלה מטרות ההחדרה:

- (1) מילוי חוזר מלאכותי כתוספת למילוי החוזר הטבעי, לשם הפקת מים תקינה ממקור מים פלוני;
- (2) אגירה עונתית רב-שנתית של מים;
- (3) כל מטרה אחרת שיקבע שר החקלאות לאחר התייעצות במועצת המים.

744. א. ברשיון ההחדרה ייקבעו, בין השאר, הפרטים הבאים:

- (1) מטרת ההחדרה;
- (2) כמויות המים המיועדות להחדרה;
- (3) מערכות המים שמתן יילקחו המים;
- (4) התנאים הטכניים לצורת ההחדרה;
- (5) מקומות ההחדרה ומועדיה;
- (6) איכות המים המוחדרים.

(ב) רשיון ההחדרה יציין את הספקים והמפיקים המיועדים ליהנות מפעולה זו או להיפגע ממנה, באופן ישיר או עקיף, וכמויות המים הע" שויות לעלות בחלקם מהכמות המוחדרת.

1 ס"ח 288, תשי"ט, עמ' 169; ס"ח תש"ך עמ' 10; ס"ח תשכ"א, עמ' 175, עמ' 193.

744. העתק רשיון ההחדרה יוצג במקומות שייקבעו על ידי נציב המים וכל אדם יהא רשאי לעיין בו חינם; הודעה על הצגת העתק הרשיון תפורסם בעתונים יומיים הנקראים במקום ובכל דרך אחרת שיורה עליה נציב המים.

פרסום רשיון החדרה

744. (א) מי שמבקש רשיון החדרה יגיש לנציב המים תכנית החדרה שתפרט, בין השאר, את –

הצעת תכנית החדרה

(1) מטרת ההחדרה;

(2) מקום ההחדרה;

(3) גבולות האזור בו תורגש השפעת ההחדרה על המצב ההידרולוגי הקיים הן באופן ישיר והן באופן עקיף (להלן – אזור ההחדרה), ורשימת הספקים והמפיקים הנמצאים באזור זה;

(4) כמות המים ואיכותם שבכוונתו להחדיר והכמות שניתן יהיה להפיק בעקבות ההחדרה ממקורות המים באזור ההחדרה;

(5) אומדן ההוצאות הקשורות בפעולות ההחדרה;

(6) תחזית השפעת ההחדרה על מקורות המים כתוצאה ממחילת מים מאיכויות שונות;

(7) תיאור טכני של פעולות ההחדרה;

(8) אמצעי המעקב לשם בדיקה תקופתית של השפעת ההחדרה על מקורות המים באזור.

(ב) נציב המים רשאי לדרוש מהמחדיר פרטים נוספים על אלה שבסעיף קטן (א), לרבות הצעות בדבר תכניות חלופות לתוספת מים לאזור.

744. העתק תכנית החדרה יוצג לתקופה של 60 יום במקומות שעליהם יורה נציב המים, ולא יאשר נציב המים תכנית החדרה ולא יתן רשיון החדרה, אלא לאחר שנתן, תוך התקופה האמורה, לכל מפיק, ספק או צרכן מים באזור ההחדרה הזדמנות להשמיע, בדרך שתיקבע בתקנות, את הצעותיו, טענותיו או התנגדותו לתכנית ההחדרה.

שמיעת טענות לפני מתן רשיון החדרה

744. כל מי שרואה את עצמו נפגע מהחלטת נציב המים בדבר מתן רשיון החדרה או הסירוב לתיתו או מפרט שנקבע או צויין ברשיון כאמור, רשאי לערור על כך לבית הדין תוך 30 יום מיום שניתנה הודעה על החלטת נציב המים בדבר מתן הרשיון או הסירוב לתיתו או מיום הצגת התכנית כאמור בסעיף 744.

ערר

744. (א) על המחדיר לנקוט כל הפעולות שייקבעו על ידי נציב המים, ברשיון ההחדרה או בדרך אחרת, לשם בדיקה תקופתית של השפעת פעולות ההחדרה על מקורות המים באזור ועל איכות המים שבהם.

בדיקה תקופתית

(ב) תוצאות הבדיקה ייערכו בכתב ויהיו פתוחות לעיון הציבור במקומות שיקבע נציב המים.

44. (א) מסתבר מהבדיקות התקופתיות הנערכות לפי סעיף 44ט שהח־ דרת המים גרמה לכך שאין המים עוד ראויים לשימוש שגועדו לו, רשאי נציב המים, על פי בקשת מי שרואה עצמו נפגע מכך, להורות שהחדרת המים תופסק; על החלטת נציב המים להורות על הפסקת ההחדרה או על הסירוב להורות כן ניתן לערור בפני מועצת המים; המועצה, או ועדה מועדותיה שתיקבע לענין זה, תדון בערר.

דרישה להפסקת ההחדרה

(ב) אין הערר מפסיק את ההחדרה אלא אם החליטה על כך המועצה, או הועדה, שדנה בערר.

44.א. הוראות הסעיפים 144 ו-144 יחולו גם על שינויים בתכנית ההחדרה, אולם אם אין בשינוי משום פגיעה בזכויות, רשאי נציב המים לפטור מהצגה לפי סעיף 144.

שינויים בתכנית

44.יב. החדרה למטרת אגירה לא תקנה לספקים, מפיקים או צרכנים זכות לתוספת מים לכמות שנקבעה להם כחוק ולא תשמש עילה לביטול הסדרי קיצוב ותקנות קיצוב באזור פלוגי.

החדרה למטרת אגירה

44.ג. (א) ברשמה ברשיון ההחדרה כמות מים שתעמוד לרשותו של ספק או מפיק פלוגי, יקבע נציב המים ברשיון ההפקה של אותו ספק או מפיק את כמות המים שמותר להם להפיק, לספק או לצרוך, בשים לב למצב ההידרולוגי שהיה קיים לולא נעשו פעולות ההחדרה, וכן את כמות המים שמותר להם להפיק או לספק או לצרוך בשים לב לכמויות שהוחדרו למקורות שמהם הם מפיקים מים.

תיאומים ברשיון הפקה

(ב) ברשיון הפקה הניתן לספק ייקבעו כמויות המים העומדות לרשותם של צרכניו מהמים שנרכשו מהמחדיר.

(ג) כמויות המים המוחדרות יחולקו, אם ניתן הדבר להנחת דעתו של נציב המים, בהתאם לתכנית ההחדרה באופן יחסי בין כל מפיקי המים וצרכני המים הנכללים בתכנית ההחדרה שאושרה כדין.

44.ד. אישר נציב המים תכנית החדרה וניתן רשיון החדרה בהתאם, זכאים הספקים והמפיקים לקבל מהמחדיר תמורת תשלום את כמויות המים העולות בחלקם בהתאם לרישוי.

זכות למים מוחדרים

44.טו. (א) גובה התשלום כאמור בסעיף 44 ייקבע בתעריף על פי סעיף 112 ו-113 (ב); כל עוד לא נקבע תעריף, ייקבע גובה התשלום בהסכם בין המחדיר לבין הספקים והמפיקים, ובאין הסכם יכריע נציב המים; על החלטתו של נציב המים ניתן לערור לבית הדין; הערר אינו מעכב את התשלום כפי שנקבע על ידי הנציב, אלא אם הורה על כך בית הדין.

רכישת מים מוחדרים

(ב) לפני שייקבע תשלום לענין זה, הן בדרך של הסכם בין הספק למחדיר והן בדרך של תעריף או הכרעת נציב המים, תינתן לספקים ולצרכנים, שעליהם הוא יחול, הזדמנות להשמיע טענות והצעות בדרך שתיקבע בתקנות.

1044. ספק, מפיק או צרכן רשאים לוותר על חלקם במים שנוספו על ידי פעולות ההחדרה, תוך 30 יום מאישור תכנית ההחדרה; ויתרו כאמור, רשאי נציב המים להעביר את הזכות למים אלה לספק, מפיק או צרכן אחר, הנמצאים בתחום תכנית ההחדרה, ורשיונות ההפקה וההחדרה ישונו בהתאם לכך; נציב המים רשאי להאריך את המועד האמור אם נסיבות הענין מצדיקות זאת לדעתו.

ויתור על הזכות למים מוחדרים

1044. זכותו של ספק או מפיק לשימוש במים המוחדרים נוצרת על מתן התחייבות להסדרת התשלומים עבור המים המוחדרים, בתנאים שאושרו על ידי נציב המים; לא הגיעו הצדדים להסכם בענין זה — ייקבעו התנאים על ידי נציב המים.

תחילת הזכות לשימוש במים מוחדרים

1044. (א) ספק שרכש מים ממחדיר, רשאי להטיל על צרכניו את התשלום ששלמו לשלם בקשר למים שרכש, באופן פרופורציונלי לכמות המים שנקבעה לאותם צרכנים ברשיונות שניתנו על פי חוק זה.

חלוקת התשלומים

(ב) הטלת התשלום תיעשה על פי כללים שיקבע שר החקלאות לאחר התייעצות במועצת המים; כל עוד לא נקבעו כללים כאמור, תיעשה הטלת התשלום בהסכם בין הספק לצרכניו, ובאין הסכם, יכריע נציב המים, אשר על החלטתו ניתן לערור לכית הדין.

(ג) היו הספק או הצרכן רשות מקומית, ייקבעו כללים כאמור לאחר התייעצות עם שר הפנים.

1044. המחדיר יהיה רשאי לקרוא את מד המים של כל ספק ומפיק שרכש ממנו מים, והוא יהיה מוסמך לשם כך להיכנס, באישור נציב המים, למכונת המים ולבארות של הספקים והמפיקים, ואולם החזקת מד המים במצב תקין מוטלת על הספק או המפיק.

מידת מים

1044. (א) אדם רשאי להגיש במקום תכנית החדרה לפי סעיף 144 הצעת תכנית חלופה שתקבע שבמקום שיוחדרו כמויות מים על ידו באזור פלוני, יועמדו מים נוספים לרשות הספקים והמפיקים הנכללים באזור באחת משתי השיטות הבאות:

אמצעי חילופין

- (1) הספקת מים ישירה, באמצעותו או באמצעות ספק אחר;
- (2) השתקת בארות שברשותו והעמדת המים אשר לא יופקו על ידו לרשות הספקים והמפיקים שבאזור להפקה מהבארות שברשותם.

(ב) שוכנע נציב המים כי על ידי הפעלת אחת השיטות או שתיהן יעמדו לרשות הספקים והמפיקים באזור אותן כמויות מים שהיו עומדות לרשותם לולא נעשתה פעולת ההחדרה כמשמעותה בסעיף זה — רשאי הוא לאשר את התכנית האמורה ולהכליל בה את השיטות האמורות או אחת מהן, ומשעשה כן יחולו הוראות סעיף זה על המים המוספים לספקים באזור ועל תנאי הספקתם, כאילו הוחדרו המים כאמור בסעיף 1044.

1044. (א) מי שבעבר הפיק מים ממקורות אשר לא נדלדלו עד כדי הצורך להחדיר מים למטרה שבסעיף 1044 (א) או ליתן תוספת מים מאיכות

פיזיים

ירודה, ונגרמו נזקים למטעיו או לגידוליו הקיימים כתוצאה מפעולות
החדרה שנעשו לפי סימן זה או מירידת טיב המים על ידי מהילת מים
מאיכויות שונות, יהיה זכאי לפיצויים מאוצר המדינה.

(ב) באין הסכמה בין הדורש לבין נציב המים בדבר שיעור
הפיצויים, צורתם ותנאי השלומם, יכריע בית הדין.

3. ברישה של סעיף 59 לחוק העיקרי, כתחילתה, יווספו המלים "הקימה או". יקון סעיף 59

4. במקום סעיף 90 לחוק העיקרי יבוא: חלפת סעיף 90

90. ואלה זכאים לפיצויים מרשות מים פיצויים מרשות מים
כל דין אחר:

(1) הבעלים והחוכרים של מקרקעין שנתפסו לצמיתות על-
ידי רשות המים, וכן מי שהיה לו במקרקעין אלה ערב התפיסה
שעבוד, עיקול או זכאות אחרת;

(2) מי שנגרם לו נזק על ידי:

(א) שלילה זמנית של ההנאה במקרקעין או של
השימוש הסביר בהם, או הפחתת ערכם של יכולים או
השמדתם – אם כתוצאה מפעולות להקמת מפעל מים או
לניהולו ואם כתוצאה מליקויים או קלקולים במיתקני-
המפעל;

(ב) שלילתו של מקור מים שפרנסתו היתה עליו, או
ניתוקו ממקור מים שממנו היה מקבל מים, או החלפת
מקור המים;

(ג) סירוב נציב המים לתת היתר לפי סעיף 85.

5. לאחר סעיף 91 לחוק העיקרי יבוא: חוספת סעיף 91 א

91א. תחילת הזכות לקבלת פיצויים לפי סימן זה מרשות המים היא מיום
התפיסה או מיום גרימת הנזק, או תוך ששה חדשים מיום אישור התכנית
לפי סעיף 72, הכל לפי המועד המוקדם יותר; אין סעיף זה בא לגרוע
מהזכויות המוענקות לפי סעיף 79.

6. בסעיף 93 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא: חלפת סעיף
(א) 93

"(א) שר החקלאות יקבע, לאחר התייעצות במועצת המים וכאישור
ועדת הכספים של הכנסת, כללים לחישוב פיצויים לפי סימן זה, לרבות
הפיצוי בעין כשל תפיסת מקרקעין לצמיתות."

7. בסיפה של סעיף 117 לחוק העיקרי יימחקו המלים "ומהנחות המוענקות למים אלה". תיקון סעיף 117

8. בסעיף 118 לחוק העיקרי, במקום "מחושב לפי יחידות של כמות המים המסופקת"
יבוא "מחושב לפי יחידות של כמות המים המופקת". תיקון סעיף 118

9. אחרי סעיף 123 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים
123 א, 123 ב,
123 ג

123 א. גבתה קרן האיזון במשך שנת תקציב מסויימת, בעד מים המשמשים לייצור חקלאי ותעשייתי, סכומים העולים על עשרים האחוזים האמורים בסעיף 117, תעמיד הקרן את הסכומים העודפים לרשות הזכאים להם, בדרך שתיקבע בתקנות, באחת משלוש שנות התקציב הבאות לאחר השנה האמורה.

"החזרת תשלומים"

123 ב. דין המדינה לענין היטלי איזון כדין כל ספק, מפיק או צרכן.

דין המדינה

123 ג. למרות האמור בסעיף 116 (א) רשאית קרן האיזון לקבל תקבולים מיוחדים ממקורות שונים זולת היטלי איזון, והם יחולקו בין צרכני המים ממענקים מיוחדים על פי כללים שייקבעו מפעם לפעם על ידי שר החק"ל לאות לאחר התייעצות עם מועצת המים."

פעולות מיוחדות

תיקון סעיף 126

10. בסעיף 126 לחוק העיקרי, במקום "36" יבוא "39".

תיקון סעיף 133

11. בסעיף 133 לחוק העיקרי, אחרי "לפי הוראות חוק זה", יבוא "או תכניות מפעלי מים גדולי היקף אחרות שנקבעו לכך על ידי שר החקלאות או נציב המים".

ד ב ר י ה ס ב ר

אחרי קרוב לחמש שנים של הפעלת חוק המים התעורר הצורך, לאור הנסיון שנרכש, לתקן כמה מסעיפיו, ולהשלימו בהוראות שחסרונן מורגש. כל עיקרי החוק המוצע הובאו לדיון במועצת המים הפועלת על פי החוק, והמועצה, לאחר דיון ממצה בוועדת משנה, סמכה את ידה על העקרונות, התיקונים וההוספות המוגשים בזה.

כל המוסדות והגופים המוזכרים בהצעה, כגון בית דין, מועצת מים, נציב המים, קרן איזון וכו', הוקמו לפי החוק העיקרי - ופועלים על פיו זה ארבע שנים.

ואלה הם התיקונים וההוספות:

(א) לעתים קרובות מוקמים מיתקנים שונים המיועדים להפקתם ולהטייתם של מים, והם מופעלים לאחר השלמתם מבלי שמקימם ביקש רשיון הפקה כחוק. יתר על כן, גם אם מבוקש הרשיון, מועמדת נציבות המים בפני העובדה המוגמרת של המפעל הקיים כבר, בכדי להימנע ממצבים מעין אלה, ובכדי שאפשר יהיה לאשר הקמת מכוני מים באופן מתוכנן ומוסדר, תוך קביעת מיקומם, מוצע בזה להרחיב את סמכויות הרישוי של נציב המים גם לגבי הקמת מיתקני הפקה, ולא רק לגבי הפקת מים. בצוים על פי חקיקת חירום, שהיו קיימים לפני החוק העיקרי, היתה סמכות כזו למנהל עניני המים (סעיף 1).

(ב) לחוק יוסף סימן הדן בהחדרת מים לתת-קרקע, בכדי להכניס למסגרת חוקית ברורה וקבועה את הפעולות הנעשות להעשרת מי התהום ולאיוון המצב ההידרולוגי.

החדרת המים תיעשה בעיקר לשתי מטרות: מילוי מקורות המים התת-קרקעיים, שנדלדלו כתוצאה מהפקת-יתר מצטברת במשך שנים, ואגירה רב-שנתית של מים שיופקו ויסופקו על ידי מפעלי המים הגדולים, וכראשם המפעל הארצי.

החדרה לשם מילוי מקורות מים שנדלדלו נעשית כבר בקנה מידה אזורי באזור עמק חפר, בו הורגש דלדול מקורות המים כתוצאה משאיבת יתר כבר לפני כשש שנים, ולאזור זה מוחדרים, מתוך הסכמה עם הספקים, המפיקים והצרכנים שבו, כמויות מים ניכרות המובאות ממקורות חוץ. הואיל ויהיה צורך להחזיר למטרה זו מים באזורים רבים נוספים יש צורך להשתית פעולה זו על הוראות חוק מפורשות.

באשר לאגירה שנתית, הרי נמצא שאגירת מים בתת הקרקע, היא דרך טכנית יעילה לאגירת מים, המונעת בזבז מים על ידי התאדות, והסכוגית ביותר, מפני שאינה מצריכה הקמת מאגרים גדולים ויקרים.

מגמת ההצעה היא להעמיד את ענין החדרת המים למי התהום, אשר תבוצע בקנה מידה רחב עם השלמת מפעל המים הארצי (שפעולותיו מושתתות על הוראות חוק המים), על בסיס חוקי איתן. אין הכוונה שכל פעולות ההחדרה ייעשו דווקא על ידי רשות זו, אלא שאפשר יהיה להחזיר מים לתהום, לשם העשרת מי תהום או אגירת מים, רק לאחר השלמתה של מערכת הספקת המים הארצית, אשר המפעל הארצי הוא חוט השדרה שלה.

כשם שכל פעולות הפקת מים טעונות היתר מרשות רישוי מרכזית כך גם מוצע לרכז את הרישוי לפעולות ההחדרה בידי אותה רשות מרכזית – נציב המים. רשיון החדרה מאת הנציב יינתן לאחר שמייעה פומבית של אלה העשויים להיפגע מפעולות ההחדרה, ועל פי תכנית מפורטת שעל המחזיר להגיש לנציב המים בבואו לבקש רשיון החדרה. מי שרואה עצמו נפגע ממתן הרשיון, מהסירוב לתיתו או מהתנאים הכלולים בו, יוכל לערור לבית הדין לעניני מים. נציב המים יהיה מוסמך לקבוע את כמות המים שתעמוד לרשות צרכני האזור ממקורות האזור, ומהמים שהוחדרו לקרקע; גם על קביעות אלה ניתן יהיה לערור.

אם מסתבר שכתוצאה מפעולות ההחדרה חלה הרעה באיכות המים כך שאין עוד להשתמש בהם לשימושים להם יועדו בעבר, רשאי מי שרואה עצמו נפגע לתבוע את הפסקת ההחדרה מנציב המים, ועל סירובו ניתן לערור למועצת המים.

עבור המים המוחדרים שיירכשו ויופקו על ידי ספקי המים ומפיקי המים באזור, רשאי המחזיר לגבות תשלומים המחושבים לפי הכמויות של המים המוחדרות, העולות בחלקם של הספקים והמפיקים. שיעורי התשלום ייקבעו בתעריפים בהתאם להוראות הקיימות של החוק (סעיף 112 לחוק העיקרי); כל עוד לא נקבעו תעריפים ייקבעו התשלומים – באין הסכמה בין המחזיר לספקים – ע"י נציב המים, ועל החלטתו ניתן לערור לבית הדין. ספק או מפיק רשאים לוותר על רכישת המים המוחדרים.

אם נגרם נזק כתוצאה מפעולות ההחדרה והמהילה לגידולים ומטעים קיימים, ניתן לתבוע פיצויים מאוצר המדינה. באין הסכמה בין התובע פיצויים לנציב המים כדבר תשלום הפיצויים או שיעורם יכריע בית הדין (סעיף 2).

(ג) (סעיפים 59 ו-60 לחוק העיקרי) מקנים סמכויות לשר החקלאות ולנציב המים לבקוט בצעדים נחוצים אם רשות מים איננה פועלת כהלכה. אולם הנוסח הנוכחי מאפשר הפעלת סמכויות אלה רק אם רשות המים ניהלה את מפעל המים שברשותה בניגוד להוראות החוק.

הנסיון מוכיח כי רצוי הוא להרחיב סמכות זו גם לגבי התקופה בה מקימה רשות המים את המפעל; תפקיד הרשות על פי החוק להקים ולנהל מפעל, ויש מקום להרחיב את סמכויות הממשלה לגבי שני השלבים התלויים זה בזה – הקמה וניהול (סעיף 3).

(ד) בפרק הדין בתשלום פיצויים מרשות מים, מוצע להכניס מספר שינויים, שועדת הכספים של הכנסת המליצה עליהם, כאשר אישרה את הכללים לחישוב פיצויים לפי סעיף 93 של החוק. התיקונים המוצעים קובעים מאיזה תאריך נוצרת הזכות לקבלת פיצויים מרשות המים, ואת היקף סמכויותיו של בית הדין. בעוד שלפי הנוסח הקיים סמכות בית הדין היא להכריע בכל הנוגע לתשלום פיצויים מרשות המים, הרי שמוצע לצמצם סמכותו לבעיות ספיציפיות בלבד ולהחזיר לידי בתי המשפט הרגילים את ההכרעה בתביעות נזיקין רגילות כלפי רשות המים. כמו כן מוצע ששר החקלאות יהיה מוסמך, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להכניס שינויים בכללים; לפי הנוסח הנוכחי אין הוא רשאי לעשות זאת (סעיפים 4 עד 6).

(ה) לאחר תקופה של למעלה משנתיים של הפעלת קרן האיזון לדמי מים, מוצעים כמה שינויים בהוראות החוק הדנות בה, לרבות שינוי לשוני אחד שהוא בבחינת תיקון טעות. מוצע להוציא מההגבלה הקיימת בחוק העיקרי, לגבי השתתפות המים המשמשים לייצור (הקלאי או תעשייתי) בקרן האיזון, את המושג "ההגנות המוענקות למים אלה" (סעיף 117 לחוק העיקרי), וזאת משום שאין בהוראה זו תועלת מעשית לנהנים מהגנות למים, אשר בלאו הכי אינן נכללות בהכנסותיה של הקרן; ואילו ההגבלה כובלת את חופש פעולתה של הקרן וגורמת לסירבול וכפילות.

מאידך, מוצע לקבוע שקרן האיזון תוכל לקבל תקבולים ממקורות שונים (הכוונה היא בעיקר למענקים מאוצר המדינה) ולשלמם, לפי מדיניות הממשלה, לזכאים שונים. כיום, כגלגל הלשון המגבילה של החוק, רשאית הקרן לפעול רק לאיזון מחיר המים בצורה הקבועה בחוק, וסובסידיות נוספות למים ניתנו באמצעות קרנות שונות נוספות שלא תמיד היה תיאום ביניהן. הואיל וכל המענקים עבור מים משתלמים באמצעות נציבות המים, הוצע כמועצת המים להסמיך את הקרן לטפל גם בכספים אלה, תוך הדגשה ברורה שיש להפריד בין מענקים רגילים לאיזון מחיר המים הניתנים לכלל הצרכנים, ובין הענקות מיוחדות חד-פעמיות ואחרות שמשלמת המדינה (כגון סובסידיה להוזלת החשמל ושאיבת מים בחקלאות). כן מוצע הסדר שלפיו תחזור הקרן לזכאים לכך תשלומי יתר שגבתה מהם, ומוצע לקבוע בחוק כי דין המדינה לענין היטלי איזון הוא כדין כל ספק אחר, דבר שהונהג הלכה למעשה בהסכמת משרד האוצר, אך כדאי להשתיתו בחוק (סעיפים 7 עד 9).

(ו) מוצע להרחיב את סמכויותיה של ועדת התכנון ולאפשר לה לדון לא רק בתכנון ביות המוגשות לפי חוק המים, אלא לגבי כל תכנית גדולה היקף, ששר החקלאות ירצה להביא בפניה, וזאת בכדי לאפשר הכאת תכניות מים גדולות אף שאינן במתכונת תכניות מפעלי מים בהתאם לחוק, בפני גוף מקצועי ומוסמך (סעיף 11).

חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (תיקון מס' 2), תשכ"ד-1964

1. בסעיף 4 לפקודת הטלגרף האלחוטי (להלן – הפקודה), במקום "יהיה מותר לו למנהל הכללי של בתי-הדואר, באישורו של שר הדואר" יבוא "יהיה שר הדואר רשאי".
2. בסעיף 7 לפקודה, במקום "באישורו של שר הדואר רשאי המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא "שר הדואר רשאי".

תיקון סעיף 4

תיקון סעיף 7

דברי הסבר

פקודות ממשלת המנדט העניקו בדרך כלל את מרבית הסמכויות הדרושות לביצוע ההוראות הכלולות בהן – ובכלל זה הסמכות להתקין תקנות – למנהלים שעמדו אז בראש המחלקות השונות של השלטון המנדטורי. בהתאם לכך רוכזו הסמכויות לביצוע פקודת הטלגרף האלחוטי בידי המנהל הכללי של בתי-הדואר (Postmaster General בלע"ז) אם כי בהגבלה אחת והיא שהפעלתן מותנית בהשגת אישור מראש מאת הנציב העליון (היום מסורות סמכויות הנציב לשר הדואר). מאז הקמת המדינה הנוהג הוא למסור את הסמכות לבצע חוקים בידי חבר ממשלה.

תכליתו של החוק המוצע בזה היא להתאים את האמור בפקודת הטלגרף האלחוטי לנוהל המקובל בחקיקת המדינה על ידי מסירת סמכויותיו של המנהל הכללי של בתי הדואר לשר הדואר.

אין החוק המוצע בא לתקן כל תיקון ביחס לסמכויותיו של המנהל הכללי למשרד הדואר ביחס לגביית האגרות בעד חידוש רשיון להחזקת מקלטי רדיו (סעיפים 5א – 5ה לפקודה). על פי הצעת חוק רשות השידור, תשכ"ג-1963², שהוגשה על ידי הממשלה לכנסת ונמצאת עתה בדיון בוועדה של הכנסת, יעברו כל הסמכויות לקביעת האגרות בעד השימוש במקלטי רדיו וגבייתן לרשות השידור. עם קבלת חוק רשות השידור על ידי הכנסת יבוטלו ההוראות האמורות בפקודה.

להלן סעיפי הפקודה שהחוק המוצע בא לתקנם:

4. "סמכויות נוספות בשעת חירום" היה שר הדואר סבור בזמן מן הזמנים כי השעה שעת חירום זמן הצורך שממשלת ישראל תעמיד לפיקוחה את ענין העברת ידיעות בטלגרף אלחוטי או אותות על דרך ראייה או השמעת קול, או את ניצול גלי האוויר להעברת כוח, יהא מותר לו למנהל הכללי של בתי הדואר, באישורו של שר הדואר, ליטול מיד לרשותו כל מכשיר המשמש לצורך זה, וכל זמן ששעת החירום נמשכת, מותר לו להתקין, נוסף לכל תקנה עפ"י סעיף 7, תקנות נוספות, כפי הצורך, בענין החזקת מכשיר המשמש לכך, או חלקיו הבודדים, ובענין מכירתם, קנייתם, בניהם והשימוש בהם.
7. באישורו של שר הדואר רשאי המנהל הכללי של בתי הדואר להתקין תקנות –
- (א) הקובעות אל הטופס והצורה שבהם יש להגיש בקשות עפ"י פקודה זו, את התנאים שלפיהם יינתנו רשיונות, ואת האגרות שיש לשלם בעד מתן הרשיון או בעד החידוש;
- (ב) הדורשות מאת העובדים ומאת כל העוסקים בניצול טלגרף אלחוטי לקבל תעודות, והקובעות הוראות בענין צורת נתינתה של תעודה כזאת, תנאיה וחידושיה, לרבות הבהינות והבדיקות שמקבל התעודה צריך לעסוק בהן;
- (ג) בענין ניצולו של כל מכשיר טלגרף אלחוטי באניות או באוירונוים שלא נרשמו בישראל כשהאניות מצויות במימי החוף של ישראל וכשהאוירונוים טסים מעל אדמת ישראל או מעל מימי החוף שלה;
- (ד) הנותנות חוקה להוראות כל אמנה בין-לאומית הדנה בענין הטלגרף האלחוטי שממשלת ישראל נצטרפה לה ולכל תקנה שהתקינו על פיה עד כמה שאותה אמנה או תקנה דנות בטלגרף אלחוטי.

1 חוקי אי"י, כרך ב', פרק קנ"ה, עמ' 1543.

2 ה"ח 553, תשכ"ג, עמ' 236.

חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 3), תשכ"ד-1964

תיקון סעיף 7

1. בסעיף 7 לפקודת רופאי שיניים, 1945, אחרי סעיף קטן (ח) יבוא:

"(ט) מי שעלה לארץ אחרי יום כ"ט באדר תש"ך (28 במרס 1960), ותוך 12 חדשים מיום תחילתו של החוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 3), תשכ"ד-1964, הגיש למנהל בקשה למתן תעודת-היתר לעסוק בריפוי שיניים, רשאי המנהל לתת לו תעודת-היתר כאמור, אם נתקיימו במבקש תנאים אלה:

- (1) הוא בן ארבעים שנה ומעלה;
- (2) הוא בעל תעודת בגרות;
- (3) עסק 20 שנה בריפוי שיניים, להבדיל מטכנאות שיניים;
- (4) פרנסתו העיקרית כל התקופה האמורה היתה עבודת ריפוי שיניים להבדיל מטכנאות שיניים;
- (5) נתקיימו בו התנאים הנקובים בפסקאות (4) - (6) לסעיף קטן (א).

(י) הוראות הסעיפים הקטנים (ג) - (ה) יחולו על מבקש תעודת-היתר ועל מי שקבל תעודת-היתר לפי סעיף קטן (ט), הכל לפי הענין.

(יא) להוכחת קיומם של התנאים הנקובים בפסקאות (1) - (3) לסעיף-קטן (ט) לא יזקק המנהל אלא לתעודות ציבוריות כמשמעותן בפקודת העדות, ובהעדרן - לפסק דין הצהרתי של בית משפט שלום."

הוראות מעבר

2. מי שהגיש בקשה למתן תעודת-היתר לעסוק בריפוי שיניים תוך שלושה חדשים מיום תחילתו של החוק לתיקון פקודת רופאי שיניים, תשי"ח-1958, וסירבו לבקשתו מחמת שלא נתקיימו בו התנאים הנקובים בפסקאות (1) - (3) לסעיף 7(א) לפקודת רופאי שיניים, 1945, רשאי להגיש שנית בקשה תוך ששה חדשים מיום תחילתו של חוק זה, ורשאי המנהל לתת לו תעודת-היתר כאמור, אף אם לא נתקיימו בו התנאים האמורים, אם ועדה מייצעת שנת-מנתה על ידי המנהל המליצה על כך מסיבות יוצאות מן הכלל.

חברי הכנסת : ג. גור, ב. ארויטי, פ. זוארץ, ה. שמיטוב, ת. מגוריכהן, י. כץ, י. קורן.

1 ע"ר 1945, תוס' 1 מס' 1395, עמ' 1; ס"ח תשי"א עמ' 66; ס"ח תשי"ח עמ' 104.
2 חוקי א"י, כרך א"י, פרק נ"ד, עמ' 650.

